

HandläggareLydia Storkaas Larsen
08-508 87 509**Till**Trafiknämnden
2024-03-14

Åtgärder för Säkra och trygga skolvägar 2023. Slutredovisning

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden godkänner slutredovisning av projekt Åtgärder för Säkra och trygga skolvägar 2023.

Gunilla Glantz
FörvaltningschefPeter Granström
AvdelningschefLars Berglund
Enhetschef

Sammanfattning

Projektet säkra och trygga skolvägar har sin utgångspunkt i stadens plan för att skapa säkra skolvägar för alla barn. Under 2023 genomfördes åtgärder för att förbättra tryggheten och säkerheten på skolvägarna kring elva skolor i Rinkeby, Akalla, Spånga, Tensta, Norrmalm och Södermalm. Åtgärderna bestod i första hand av trygghets- och trafiksäkerhetsåtgärder i form av hastighetsdämpande åtgärder, begränsade möjligheter för stopp, parkering och genomfart i direkt anslutning till skolorna, säkra avlämningsplatser som ligger en bit ifrån skolan, samt 30-zoner med 30-anvisning i gatan.

Under 2023 genomfördes även utredning och projektering av projekt som är planerade att byggas under 2024 samt utredning av projekt som är planerade att byggas under 2025.

Projektets investeringsutgift blev 21,6 mnkr vilket innebär att genomförandebeslutet överskreds med 1,6 mnkr. Investeringsinkomsten blev 1,6 mnkr.

Introduktion till projektet

Bakgrund

Kontoret har sedan flera år tillbaka arbetat systematiskt med att bygga bort brister i trafikmiljön runt skolor i syfte att göra det lättare för barn och unga att gå och cykla till skolan. Projektet säkra och trygga skolvägar har sin utgångspunkt i stadens plan för säkra skolvägar. Planen för säkra skolvägar beskriver hur staden ska arbeta med barns resor till och från skolan.

Kontoret har genomfört åtgärder vid ca 5-10 skolor årligen inom projektet sedan 2017. I bilaga 1 finns en sammanställning av skolorna där kontoret har genomfört åtgärder från 2017 till 2023, samt deras fördelning över olika stadsdelsområden. Skolorna väljs ut utifrån ett antal kriterier som berör trafiksituationen kring skolorna och åtgärderna anpassas för respektive plats. Åtgärderna är av mindre karaktär och skulle enskilt kunna utföras med beslut på kontorsnivå enligt trafiknämndens delegationsordning. Från och med 2023 samlas åtgärderna årligen i ett större investeringsbeslut.

Sedan 2021 har kontoret valt att fokusera arbetet med skolvägar inom två-tre stadsdelar per år, istället för att titta på enskilda skolor. Syftet är att fånga upp åtgärder som ger nytta för flera skolor inom stadsdelen då det vanligtvis finns skolvägar som nyttjas av barn som går i olika skolor.

Kontoret har även årligen genomfört några fysiska åtgärder av mindre karaktär, så kallade ”smärre åtgärder”. Sedan 2021 har kontoret genomfört smärre åtgärder vid skolor som inte ligger inom de utpekade stadsdelarna med huvudfokus, men som av kontoret bedöms vara prioriterade att genomföra inom närtid. Flera av åtgärderna utgår från förslag från stadens medborgare och projektet ger kontoret möjlighet att genomföra prioriterade åtgärder med kortare ledtider. Åtgärderna är geografisk spridda över staden och antalet smärre åtgärder som genomförs styrs av utrymmet i budgeten.

Mål och syfte

Projektet har sin utgångspunkt i stadens plan för säkra och trygga skolvägar som utgår från stadens framkomlighetsstrategi. Planen antogs av kommunfullmäktige den 5 september 2016 och syftar till

att trafikmiljöerna i skolornas närhet ska vara säkra och trygga samt att resor till och från skolan i högre grad ska ske utan bil.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom trafikkontoret.

Genomförd åtgärd

Projektets innehåll

Under 2023 har kontoret genomfört åtgärder vid elva skolor totalt. Prioriterade områden under 2023 har varit Rinkeby, Akalla, Spånga och Tensta. I dessa områden har kontoret genomfört åtgärder vid åtta skolor. Kontoret har dessutom genomfört smärre åtgärder vid tre skolor på Norrmalm och Södermalm.

Under 2023 har kontoret utrett nya prioriterade stadsdelar och områden samt projekterat åtgärder som är planerade att genomföras under 2024. Kontoret har även utrett områden och åtgärder som är planerade att genomföras under 2025. Kontoret behöver fortsatt analysera resultatet och avser återkomma med detta i kommande genomförandebeslut inför 2025.

Skolor i Rinkeby, Akalla, Spånga och Tensta:

I genomförandebeslutet nämns nio prioriterade skolor i Rinkeby, Akalla, Spånga och Tensta: Kista International School, Oxhagsskolan, Kvarnbyskolan, Knutbyskolan, Elinsborgsskolan, Gullingskolan, Enbacksskolan, Solhemsskolan och Askebyskolan. Kontoret genomförde under 2023 åtgärder vid samtliga skolor som nämns ovan, förutom vid Askebyskolan som inte bedömdes som en prioriterad åtgärd av kontoret. Nedan visas översiktsbilder för lokalisering av de skolor där kontoret genomförde åtgärder i Rinkeby, Akalla, Spånga och Tensta under 2023, se figur 1-2.

Figur 1. Kartbild över Akalla som visar skolorna Kista International school och Oxhagsskolan med rosa markering.

Figur 2. Kartbild över Rinkeby, Spånga och Tensta som visar skolor byggda 2023 med rosa markering.

Kista International School:

Vid Kista International School byggdes en ny 160 meter lång gångbana längs Helsingforsgatan. Gångbanan kompletterades med ett övergångsställe med hastighetssäkrande fartgupp, två genomgående gångbanor och ny belysning. Ett urval av åtgärderna visas nedan i figur 3-4.

Figur 3. Fotografi som visar Helsingforsgatan före byggnationen.

Figur 4. Fotografi som visar åtgärd på Helsingforsgatan efter byggnation, ny gångbana och genomgående gångbana.

Oxhagsskolan:

Vid Oxhagsskolan byggdes en ny genomgående gångbana längs Helsingforsgatan, se figur 5-6 nedan.

Figur 5. Fotografi som visar Helsingforsgatan vid Oxhagsskolan före byggnationen.

Figur 6. Fotografi som visar åtgärd vid Oxhagsskolan efter byggnation, ny genomgående gångbana.

Knutbyskolan:

Vid Knutbyskolan byggdes ett nytt övergångsställe och ett öra för att smalna av gatan och förbättra sikten, se figur 7-8.

Figur 7. Fotografi som visar Knutbygränd vid Knutbyskolan före byggnationen.

Figur 8. Fotografi som visar åtgärd vid Knutbyskolan efter byggnation, nytt övergångsställe och öra.

Kvarnbyskolan:

Vid Kvarnbyskolan asfalterades en entré till skolgården och skyltningen justerades med parkeringsförbud längs Degerbygränd.

Elinborgsskolan:

Vid Elinborgsskolan byggdes ett nytt övergångsställe vid Vissingebacken/Mellingebacken som hastighetssäkrades med ett fartgupp, se figur 9-10.

Figur 9. Fotografi som visar korsningen Vissingebacken/Mellingebacken vid Elinborgsskolan före byggnationen.

Figur 10. Fotografi som visar åtgärd vid Elinborgsskolan efter byggnation, nytt övergångsställe.

Gullingskolan:

Vid Gullingskolan byggdes två nya genomgående gångbanor och ett befintligt övergångsställe hastighetssäkrades med två nya fartgupp.

Enbacksskolan:

Vid Enbacksskolan justerades gångbanan och fem granitpollare placerades utanför skolans entré för att förhindra bilar att köra hela vägen fram till entrén.

Solhemsskolan:

Vid Solhemsskolan breddades gång- och cykelbanan längs Sörgårdsvägen och ett befintligt övergångsställe kompletterades med signalreglering, se figur 11-12.

Figur 11. Fotografi som visar Sörgårdsvägen vid Solhemsskolan före byggnationen

Figur 12. Fotografi som visar åtgärd vid Solhemsskolan efter byggnation, breddad gång- och cykelbana och signalreglerat övergångsställe.

Smärre åtgärder:

I genomförandebeslutet nämns Rödabergsskolan och Sundbyskolan som exempel på åtgärder att genomföra inom kategorin ”smärre åtgärder”. Utifrån budget och behov gör kontoret bedömningen om hur många åtgärder som kan genomföras. Åtgärderna utanför Sundbyskolan inrymdes inte i budgeten och byggdes därför inte under 2023. Denna åtgärd sparas därför och kan komma att byggas under kommande år istället om det finns utrymme i budgeten.

Under 2023 genomfördes åtgärder vid tre skolor i stadsdelarna Norrmalm och Södermalm. Åtgärder utfördes vid Rödabergsskolan, Johannes skola och Europaskolan.

Rödabergsskolan:

Vid Rödabergsskolan i Norrmalm breddades gångbanan mellan Sankt Eriksgatan och Upplandsgatan 99, befintliga övergångsställen tillgänglighetsanpassades och nya cykelställ installerades, se figur 13-14.

Figur 13. Fotografi som visar Upplandsgatan vid Rödabergsskolan före byggnationen.

Figur 5. Fotografi som visar åtgärd vid Rödabergsskolan efter byggnation, breddad gångbana och nya cykelställ.

Johannes skola:

Vid Johannes skola i byggdes ett nytt övergångsställe på Roslagsgatan.

Europaskolan:

Vid Europaskolan på Gotlandsgatan på Södermalm hastighetsräddades ett övergångsställe med ett fartgupp och gångbanan breddades med ett öra som kompletterades med nya cykelställ.

Måluppfyllelse och konsekvenser

Kontoret har skapat säkrare och tryggare skolvägar kring elva skolor runt om i staden och har gjort det lättare för barn och unga att gå och cykla till skolan.

Inom kontorets arbete med säkra och trygga skolvägar har även barn och unga involverats i tidigt skede för att säkerställa att deras perspektiv uppmärksammas vid analys av platser och föreslagna åtgärder. Barnen har fått möjlighet att peka ut osäkra platser och komma med förslag på trafiksäkerhetsåtgärder.

Tidplan och genomförande

Tidplan

Under 2023 har majoriteten av de planerade åtgärderna genomförts som planerat. I överensstämmelse med genomförandebeslutet har kontoret under 2023 även utrett och projekterat för kommande åtgärder som är planerade att genomföras under 2024. Kontoret har även genomfört utredningar i nya prioriterade stadsdelar för kommande projekt som är planerade att byggas under 2025.

Produktion och trafik under byggtiden

Åtgärderna inom projektet Säkra och trygga skolvägar ligger i närheten av skolor och en del av åtgärderna ligger i direkt anslutning till skolentréer och skolgårdar. När en åtgärd ligger i direkt anslutning till en skola anpassas tidplanen vanligtvis så att arbetet utförs under sommaren då skolbarnen har sommarlov. Två av årets åtgärder har sammanträffat med externa renoveringsprojekt på skolgårdarna under sommaren, vilket krävde samordning på plats. Kontorets entreprenör löste detta på ett bra sätt och åtgärderna kunde genomföras samtidigt.

Intressenthantering och kommunikation

Under projektets tidiga skeden förs dialog med fastighetsägare och berörda skolor. Kontorets arbete bygger på dialog och delaktighet där barn, vårdnadshavare och skola involveras i arbetet för att säkerställa att deras perspektiv uppmärksammas vid analys av platser och föreslagna åtgärder.

Respektive skola blir kontaktad inför entreprenadstart och kontoret sätter upp anslag/informationsblad i portar och entréer i direkt anslutning för att informera boende och verksamheter.

Ekonomi och finansiering

Investering

Investeringsutgiften för projekt Åtgärder för Säkra och trygga skolvägar blev 21,6 mnkr brutto, vilket innebär att genomförandebeslutet överskrids med 1,6 mnkr. I genomförandebeslutet ges en total budget för utredning, projektering och entreprenad om 20 mnkr, fördelningen mellan de olika delarna preciseras inte. Inkomst från statlig medfinansiering uppgår till 1,6 mnkr, se tabell nedan.

	Beslutat belopp (mnkr)	Utfall (mnkr)	Avvikelse (mnkr)
Utredning och projektering	-	4,1	
Byggaktörskostnader inkl. byggledning och risk	-	3	
Entreprenad	-	14,5	
Index			
Summa utgifter	20	21,6	1,6
Inkomst statlig medfinansiering	0	1,6	1,6
Summa inkomster	0	1,6	1,6
Netto	20	20	0

Att utgifterna överskred beslutad budget förklaras i huvudsak av ökad omfattning för utredning, projektering samt ökade byggaktörskostnader. I beslutets budget ingick utgifter för utredning och projektering av åtgärder som byggdes under 2023, men även för åtgärder som är planerade att byggas under 2024-2025. Utgifterna för utredning, projektering och byggaktörskostnader blev högre än vad kontoret bedömde initialt.

Driftkostnader

Driftkostnaderna bedöms öka marginellt. Åtgärderna har resulterat i nya skyltar och vägmarkeringar som behöver underhållas. Nya gångbanor har anlagts på redan hårdgjorda asfalterade ytor, vilket medför att det fortsatt är en hårdgjord asfalterad yta som behöver drift och underhåll. Detta innebär att renhållning och underhåll blir av ungefär samma omfattning som innan.

Risk/Osäkerhet

Eftersom investeringen avser ett flertal mindre åtgärder bedömer kontoret att riskerna i respektive åtgärd är relativt små. Om en åtgärd fördyras kan antalet åtgärder justeras för att hålla budgeten. Eftersom budgeten överskreds hade antalet åtgärder behövt reduceras ytterligare.

Lärdomar

En lärdom till kommande år är att initiera dialogen med respektive skola tidigare under året för att anpassa entreprenörens årstidplan efter eventuella projekt som skolorna utför i egen regi inom skolans område.

Slut

Bilagor

1. Sammanställning av skolor och stadsdelar